

nelijke kracht. HAMAKER drong dieper door, omvattede meer, verbond meerdere deelen en talen tot één groot geheel; zijn geheugen was hem getrouwer, zijne kennis schieen meer onuitputtelijk, zijne blakende lust, zijne onleschbare dorst, zijne geestdrift waren jeugdiger en vaster, hij was meer een wonder van geleerdheid. Maar ook WILLMET gloeide van Oostersch vuur; zijn Latijnsche stijl, zijn smaak, zijne zachte gemakkelijke overstorting, zijn beschaafde en minzame omgang zouden eenen HAMAKER niet ontferd hebben; WILLMET was voor onze Instelling niet minder nuttig en werkzaam. — Welk een geluk, welk een voorregt, Mijne Vrienden, bij zoo veel onderscheidens, zoo veel goeds en overéénstemmends tevens dankbaar te mogen erkennen, en ter leering aan ons zelve en anderen te mogen voorhouden!

Nog een verlies leed de Derde Klasse in den Heer **NICOLAAS SMALLENBURG**, die te *Warmond* op zijn buitenverblijf den 20sten Julij 1. l. in den ouderdom van 74 jaren overleed. Hij deed als Regtsgeleerde en Hoogleeraar op zijne wijze, in zijn vak, veel nut. Meer dan veertig jaren te *Leyden* en vroeger te *Franeker* werkzaam, gaf hij, om van zijne openbare Redevoeringen niet te spreken, in acht deelen de *Aanteekeningen van den beroemden SCHULTING op de Pandekten* uit. Aan het Instituut, zoo ver ik heb kunnen nagaan, schonk hij niet veel uit den rijken voorraad zijner diepe kennis en lange ondervinding. Hij was een regt praktisch Leeraar. Nederig, eenvoudig, wars van opsmuk en woordenpraal, zag hij minder op smaak van voordragt of stijl, dan op ware en grondige uitlegging van wetten. De Maatschappij verliest in hem een zeer weldadig, waarheidlievend, godvrezend, stil en ingetogen Geleerde. Zijne leerlingen zijn best in staat, hunne dankbaarheid door het vermelden van 's mans wezenlijke verdiensten open te leggen.

„Wanneer eenmaal” — schreef ons medelid JACOBUS VAN HALL, — „SMALLENBURG de tol der natuur zal betalen, dan zal zijn naam met dien van SCHULTING dankbaar bij Landgenooten en Vreemdelingen „herdacht worden.” — Dit zij zoo! — Het voegt eenen VAN HALL.

of

meritis in literis medio aevo instaurandis, mogt men de bewijzen aantreffen, zoo van zijnen goeden smaak in de beoefening der Letteren, als van zijne geleerdheid. Dat hij de Geschiedenis der Oostersche Letterkunde, vooral die van ons Vaderland, gaarne beoefende en met dezelve naauwkeurig bekend was, daarvan mag zijne *Schets van den Staat der Oostersche Litteratuur in Holland, in de 18de Eeuw*, afgedrukt in het Tweede Deel van de *Gedenkschriften der Klasse*, een overtuigend bewijs opleveren. Op zijne hooge jaren bleef hij nog steeds zich met de beoefening der Letteren bezig houden, hoezeer die geene aanleiding mogt geven tot eenige verdere uitgave van geleerde Geschriften. De Vergaderingen der Klasse woonde hij met eene naauwgezetheid bij, die, ik geloof dit te mogen zeggen, door niemand onzer werd geëvenaard, veelmin overtroffen. Twee dagen vóór zijn afsterven was hij nog in de Klasse tegenwoordig, doch toen reeds zag men hem in zoodanigen toestand, dat niemand zich er mede kon vleijen, hem verder daar te zullen ontmoeten. Hij ontsliep zacht. Vrede zij zijner nagedachtenis!

Op 20 Julij 1836 overleed, op zijn buitenverblijf te Warmond, **NICOLAAS SMALLENBURG**, sedert 1790 Hoogleraar in de Regtsgeleerdheid aan de Hoogeschool te Leyden. Een tijdvak van ruim 45 jaren mogt hij dus zich aan het Onderwijs toewijden, en zijne dankbare leerlingen zijn daar, om hem de hulde hunner erkentelijkheid toe te brengen. De beoefening van het Romeinsche Regt in ons Vaderland heeft voorzeker aan zijne zoo veeljarige lessen, alsmede aan de door hem bezorgde uitgave der Aanteekeningen van SCHULTING op de Pandecten (in 7 Deelen) de grootste verplichting. Sedert 1821 mogt het Koninklijk-Nederlandsche Instituut, en in het bijzonder de Derde Klasse, den geleerden man onder zijne Leden tellen. Wel is waar heeft de Klasse van zijne hand geene Verhandeling of Opstel of wetenschappelijke mededeeling ontvangen; doch de beleefde wijze, op welke hij

zich telkens verontschuldigde, gaf de Klasse de overtuiging, dat zij in den geleerden SMALLENBURG, bij min gevorderde jaren, een ijverig en werkzaam Medelid zou bezeten hebben. Hij overleed in 75jarigen ouderdom.

Doch het jaar 1836 had zijnen loop nog niet besloten, of de Klasse zag zich een ander harer Leden door den dood ontruikt. Op 12 December namelijk, overleed, in 's Gravenhage, in den ouderdom van 56 jaren, de Heer ANTONY ADRIAAN STRATENUS, een man in onderscheidene hooge Staatsbetrekkingen geplaatst, wien ook verschillende geletterde Maatschappijen het Lidmaatschap hadden opgedragen¹. Aan WYTTENBACH en CRAS zijne Letterkundige vorming verschuldigd zijnde, bezocht hij in 1799, tot voortzetting zijner oefeningen in de Staatkundige en Regtsgeleerde Wetenschappen, de Hooge Scholen van Kiel en Göttingen, en ondernam hij voorts onderscheidene reizen naar de voornaamste Landen van ons Werelddeel, met name, naar Denemarken, Zweden, Duitschland, Frankrijk, Spanje, Italie en laatstelijk naar Engeland. Te Madrid en te Parijs hield hij zich eenen geruimen tijd op, om er vele belangrijke stukken en brieven, bijzonder tot de tijden van WILLEM I betrekkelijk, na te sporen en te ontcijferen. Door de aanzienlijke posten en betrekkingen, welke hij bekleedde, werd hem de tijd en de gelegenheid benomen, om zijne verkregene kundigheden ten nutte der Letteren en Wetenschappen aan te wenden. En zoo moest ook de Derde Klasse van het Koninklijk-Nederlandsche Instituut, van welke hij reeds kort na deszelfs Instelling als Lid was benoemd, van de vruchten zijner werkzaamheid verstoken blijven, hoezeer hij door de zorg, welke hij in de eerste tijden droeg voor deszelfs boekerij, zijne gezindheid om deze Koninklijke Instelling van dienst te zijn overtuigend had bewezen.

¹ *Letterbode*, 1836, II, 402 sq.